

Starfsáætlun Spóahreiddurs

2018-2019

Efnisyfirlit

Almennar upplýsingar.....	3
Stefna leikskólans.....	4
Daglegt líf í Rjúpnahæð	4
Dagskipulag	5
✓ Daglegar venjur í Rjúpnahæð.....	5
✓ Fataherbergið	6
✓ Hreinlætisvenjur	6
✓ Matmálstímar	7
✓ Að fara heim.....	8
Lýðræði og jafnrétti í Rjúpnahæð.....	8
Áherslupættir vetrarins.....	10
✓ Læsi og samskipti	11
✓ Samverustund.....	12
✓ Veðurfræðingur	14
✓ Sögustund.....	15
✓ Hópastarf.....	16
✓ Heilbrigði og vellíðan.....	17
✓ Útikennsla	19
✓ Útivera.....	19
✓ Sjálfbærni og vísindi	20
✓ Sköpun og menning.....	21
✓ Tónlist	22
✓ Vináttuverkefni Barnaheilla - Blær.....	23
Lokaorð.....	24

Almennar upplýsingar

Gildistími: September 2017 - maí 2018

Leikskóli: Rjúpnahæð s: 441-6700

Deild: Spóahreiður s: 441-6714

Sveitarfélag: Kópavogur

Deildarstjóri: Heiða María Angantýsdóttir, M.Ed. Leikskólakennarafræði
(leikskólakennari)

Vinnutími: 08:00-16:00

Undirbúningstími: Breytilegur

Aðrir kennarar:

Guðrún Ýr Bjarnadóttir, leiðbeinandi og nemi í
innanhússhönnun

➤ Vinnutími: Breytilegur

Hlynur Örn Hlöðversson, leiðbeinandi

➤ Vinnutími: Breytilegur

Anna Lóa Steinarsdóttir, leiðbeinandi

➤ Vinnutími: Breytilegur

Fjöldi barna: 16 börn fædd árið 2016

Fimm drengir og ellefu stúlkur

Stefna leikskólans

Leikskólinn vinnur samkvæmt leikskólastefnu Kamii og DeVries sem byggist á hugsmíðahyggju. Barnið notar leikinn sem tæki til að byggja upp þekkingu og lærir þannig eigin virkni. Leikurinn er kjarninn í uppeldi og menntun barnsins og það er virkur þátttakandi í eigin uppbyggingu félagslegrar færni sem og siðgæðis- og vitsmunaproska. Þessu til viðbótar styðjumst við í Rjúpnahæð einnig við kenningar Berit Bae en hún leggur áherslu á viðurkennandi samskipti og viðmót. Meginmarkmið leikskólans eruð að stuðla að sjálfræði barnanna, en þá er átt við að barnið geti tekið sjálfstæðar ákvarðanir byggðar á þekkingu og vangaveltum um það sem barnið telur rétt eða rangt. Sjálfræði felur í sér ábyrgð og sjálfsaga.

Segja má að sjálfræði sé til staðar hjá barni þegar það lætur stjórnast af sjálfu sér. Sjálfræði er forsenda lýðræðis, en stuðlað er að lýðræðislegum vinnubrögðum í leikskólanum, þar sem málefni eru rædd við börnin, þeim gefin kostur á tjá sig og sameiginleg niðurstaða fundin á ýmsum málefnum innan leikskólastarfsins. Það sem ýtir undir sjálfræði og við höfum að leiðarljósi er: virðing, viðurkenning, samvinna, samkennd, lýðræðisleg vinnubrögð, ábyrgð, val á viðfangsefnum, umhverfi, ágreiningur/skoðanaskipti, sjálfstæði, gagnrýn hugsun, og öryggi. Stuðlað er að markmiðum sjálfræðis í öllu starfi leikskólans.

Daglegt líf í Rjúpnahæð

Venjubundnar athafnir daglega lífsins í leikskólanum mótast af andlegum og líkamlegum þörfum barnanna og heilsu. Markmiðið er að börnin verði sjálfstæð og sjálfbjarga. Í leikskólanum er barnið í brennidepli og starfshættir taka mið af þroska og þörfum hvers einstaklings. Til þess að svo megi verða er leikskólstarfinu skipt í ýmiskonar leik-, náms- og samverustundir bæði inni og úti (t.d. frjáls leikur, hópstarf, samverustund, vinastund). Lögð er áhersla á að drengir og stúlkur hafi sama rétt, fái sama viðmót og njóti sömu hvatningar og örvunar til að taka þátt í öllum þeim viðfangsefnum sem boðið er upp á í leikskólanum.

Mikil áhersla verður lögð á dagleg samskipti við foreldra.

Dagskipulag

Í leikskólanum er ákveðið dagskipulag sem starfið er skipulagt út frá, skipulagið er þó sveigjanlegt og þarfir barnanna hafðar að leiðarljósi, þroski þeirra sem og aldur.

07:30-08:00	Leikskólinn opnar/tekið á móti börnunum á Lóu- eða Prastahreidi
08:00-08:30	Tekið á móti börnum/Hafragrautur á Spóahreidi
08:30-09:40	Flæði
09:30-09:45	Samverustund/Veðurfræðingur
09:45-10:00	Ávaxtastund
10:00-11:10	Hópastarf/Lundur/Laupur/Útivera/Flæði
11:10-11:20	Bleyjuskipti/Róleg stund/Leggja á borð
11:10-12:00	Flæðishádegisverður
12:00-14:00	Hvöld
14:00-14:20	Bleyjuskipti/Róleg stund
14:20-15:00	Kaffi
15:00-16:15	Frjáls leikur inni á deild/flæði/útivera
16:15-16:30	Pau börn sem eftir eru sameinast á Lóuhreidi/útivera

Á mánudögum er tónlistastund, þá kemur Kristín til okkar með gítarinn og syngur með börnunum.

Á miðvikudögum er vinastund, þar sem allir í leikskólanum koma saman og syngja.

Daglegar venjur í Rjúpnahæð

Að koma í leikskólann

Það er mikilvægt að börnin læri að heilsa og kveðja þegar það kemur og fer úr leikskólanum. Kennari tekur á móti börnunum með nafni og býður því og foreldri þess góðan daginn.

Fataherbergið

Markmið:

- Börnin klæði sig í og úr hlífðarfátnaði sjálf
- Þjálfa gróf-og fínhyfingar
- Auka orðaforða barnanna, s.s heiti yfir liti, fatnað, líkamann, veðrið o.s.frv.
- Börnin eflist í sjálfstæði sínu í fataherberginu.

Leiðir:

- Merkja hólfi barnanna með nafni og tákni
- Taka börnin fram í fámennum hópum
- Aðstoða börnin við að hjálpa sér sjálf með því að hvetja þau áfram og hrósa þegar þau geta. Hjálpa þeim aðeins og hvetja þau síðan til að halda áfram - hvetja þau til að prófa fyrst sjálf og hjálpa þeim svo.
- Gefa börnunum tíma og rými til að athafna sig
- Skapa rólega stund
- Ræða við börnin í fataklefanum, segja þeim hvað þau eru að fara í og þess háttar. Leggja orð á alla hluti. Biðja þau um að sækja fötin sín sjálf.
- Hrósa og hvetja
- Hvetja til lausnaleitar. Ef börnin segjast ekki geta gert eitthvað þá er leitast eftir að skapa umræðu um hvaða leiðir gætu virkað. T.d. hvort það gæti verið að það sé betra að sitja á gólfinu þegar maður klæðir sig í buxur.

Hreinlætisvenjur

Markmið:

- Fræða börnin þannig að þau verði meðvituð um gildi hreinlætis og handþvottar, meðal annars að þrifa andlit eftir mat og þurrka nef sitt þegar við á
- Að börnin þjálfist í að nota salerni
- Börnin læri að meta sjálf hvenær það þurfi að fara á klósettið
- Hafa notalega stund við bleyjuskipti

Leiðir:

- Aðstoða börnin í smærri hópum til að verða sjálfbjarga
- Kenna börnum hvernig handþvottur fer fram. Sýnum þeim með því að gera sjálf. Einnig eru myndir af ferlinu á speglinum á salerninu.
- Aðstoða börnin að þvo sér um hendur eftir salernisferðir, útivist og máltíðir
- Stuðla að ró og næði þegar börnin byrja að nota klósett. Þau fara ein með kennara og eru hvött í rólegheitunum og á sínum forsendum til að fara á klósettið.
- Málörvun í baðherbergi. Myndir, sem reglulega er skipt út, eru hengdar undir hilluna sem er fyrir ofan skiptiborðið. Þegar skipt er á bleyjum hægt að nýta myndirnar til málörvunar. Auk þess er lögð áhersla á að ræða við börnin um daginn og veginn - um útiveru, Lund, Laup o.s.frv.
- Notkun Tákn með tali. Nota táknið fyrir *klósett, þvo hendur, bleyju, búin/n*.

Matmálstímar

Matar- og kaffitímar eru kjörin staður til ýmissa umræða um lífið og tilveruna. Við munum leggja áherslu á að gefa börnunum kost á að ræða það sem þeim liggur á hjarta og stuðla þannig að auknum málþroska þeirra.

Markmið:

- Aðstoða börnin við að verða sjálfbjarga í matmálstímum, læri góða borðsiði, sýni tillitsemi og hjálpsemi.
- Að börnin læri að nota hnífapör
- Að börnin læri að ganga frá eftir sig með því að sýna þeim.
- Að börnin venjist við að þakka fyrir sig

Leiðir:

- Kenna þeim að fara fyrst niður af stólnum og síðan taka diskinn. Hvetjum þau áfram og hrósum þegar vel gengur.
- Kennari er góð fyrirmynd í borðsiðum og samskiptum. Hann hvetur börnin til að fá sér sjálf á diskinn, meta hvað þau vilja mikið af hverju, ganga frá

og þvo sér í framan sjálf eftir matartímann. Þau eru auk þess hvött til að þakka fyrir sig eftir matinn. Í matartímanum hvetjum við þau jafnframt til að rétta hvort öðru, biðja um að láta rétta sér og spyrja kurteislega.

- Hver matmálstíminn hefst á munnlegri og táknrænni kynningu á matnum. Fyrir hvern matartíma setjast börn og kennarar á mottuna inni á deild og syngja saman matarlagið. Að því loknu upplýsir kennari börnin um hvað er í matinn, býður börnunum einu í einu (með tákni) að koma, ná í miðann sinn og fara inn í matsal að velja sér sæti.
- Börnin eru hvött til að smakka allan mat

Að fara heim

Í lok dags kveður kennari börnin og foreldra og þakkar fyrir daginn.

Lýðræði og jafnrétti í Rjúpnahæð

Í lýðræði taka einstaklingar virkan þátt í mótun samfélagsins. Í Rjúpnahæð leggjum við áherslu á áhuga barnanna og ábyrgð þeirra á eigin námi. Við tökum mið af því í öllum starfsháttum að borin sé virðing fyrir manngildi hvers og eins. Börn læra til lýðræðis með því að læra um lýðræði í lýðræði. Gagnrýnin hugsun og ígrundun um grunngildi samfélagsins leiðir til lýðræðis- mannréttinda. Lýðræðislegur leikskóli getur þannig tekið þátt í að skapa samábyrgt og sjálfbært samfélag.

Jafnrétti skapar tækifæri fyrir alla til að þroskast á eigin forsendum, rækta hæfileika sína og lifa ábyrgu lífi. Í Rjúpnahæð er lögð áhersla á að drengir og stúlkur eigi víðtæka og jafna möguleika. Einnig er lögð áhersla á að fram fari nám um menningu, þjóðerni, tungumál og lífsskoðanir. Ásamt því að vinna eftir skóla án aðgreiningar í öllu skólastarfinu.

Markmið:

- Börnin læri lýðræðisleg vinnubrögð
- Kennar séu mismunandi leiðir að lýðræði
- Börnin taki ábyrgð á ákvörðun sinni og fylgi henni eftir
- Börnin læri að tjá skoðanir sínar og hugmyndir
- Börnin læri að þau geti haft áhrif
- Börnin læri að hlusta og virða skoðanir annarra
- Barnahópurinn læri að taka sameiginlega ákvörðun og að skoðanir allra skipta máli
- Börnin læri að gæta jafnréttis í leik
- Að börnin læri að setji sig í spor annarra og þau hafi val um að bjóða öðrum að vera með í leik sem þegar er byrjaður
- Að börnin læri að manneskjur eru margbreytilegar, hafi ólíkar skoðanir, tali mismunandi tungumál og alast upp í fjölbreyttum menningarheimum.
- Börnin fái að hafa skoðanir og val um dagleg verkefni
- Að börnin læri að bera virðingu fyrir öðrum börnum og fullorðnum

Leiðir:

- Deildarstjóri, ásamt kennurum velur leiðir til að kenna lýðræði. Mikilvægt er að lýðræði sé ríkjandi í öllu daglegu starfi. Notast er við opnar spurningar, skoðanaskipti og áhersla er lögð á að mikilvægt sé að virða skoðanir allra
- Við nýtum okkur sögusteininn sem hjálpartæki til að tjá okkur eða stuðla að lýðræði og þannig hlusta á mismunandi skoðanir
- Í vetur hyggjumst við leggja áherslu á einn þátt lýðræðis - kosningar. Börnin koma til með að áhrif, t.d. með því að fá að kjósa um val á efnivið eða verkefni
- Kosningar geta verið framkvæmdar með ýmsum leiðum, t.d. ef velja á milli tveggja (eða fleiri) ákveðna þátta eru myndir hengdar upp á töflu sem tákna hvern þátt fyrir sig. Börnin koma síðan upp að töflu og setja mynd af sér

- undir þann þátt sem þau kjósa. Síðan eru atkvæði talin og úrslit tilkynnt. Hægt er að láta börnin rétta upp hönd, hægt að láta tvo kennara tákna tvo þætti og barnið kýs hvaða þátt það vill með því að fara til ákveðins kennara.
- Kosningar geta átt sér stað í ýmsum aðstæðum í leikskólanum. Í kringum dag leikskólans fá börnin að kjósa um hvað eigi að vera í hádegismat á þeim degi, hægt er að kjósa um hvora bókina á að lesa í sögustund, hvaða lög eiga að vera fyrir valinu í söngstund, hvort þau vilji fara út fyrir hádegi eða eftir hádegi o.s.frv.
 - Þegar börnin eru spurð um sínar skoðanir geta þær verið skráðar í hugarkort. Þannig eru skoðanir þeirra gerðar sýnilegar öðrum.
 - Kennarar hafa það hlutverk að aðstoða börnin við að tjá sig og koma hugmyndum sínum á framfæri. Þau eru hvött til að tjá sig með orðum - t.d. með því að spyrja þau opinna spurninga, spyrja þau hvernig þeim líður, hvað þau vilja. Ef þau eru ófær um að tjá sig með orðum veitir kennari þeim önnur verkfæri sem þau gætu tjáð sig í gegnum, t.d myndsköpun eða táknum. Mikilvægt er að gæta þess að öll börn fái tækifæri til að tjá sig um málefni sem varðar þau. T.d. ef spurning er spurð í samverustund er mikilvægt að biðja um svör með hlutlausum hætti, t.d. með því að gera „ugla sat á kvisti“
 - Kennari hefur einnig það hlutverk að aðstoða börnin við að skilja tilfinningar og skoðanir annarra

Áherslupættir vetrarins

Markmið okkar er að vinna með alla þroskapætti barnsins í gegnum námssvið leikskólans. Aðal áherslan er á að samræma vinnubrögð í tengslum við samskipti barna og fullorðinna, lögð verður áhersla á að byggja upp sjálfstjórn og hjálpa börnunum að leysa ágreining. Við ætlum að skoða hvernig kennarar taka þátt í leik barna, hvenær tókum við þátt og hvenær ekki. Jafnframt ætlum við að skoða og þróa leiðir til skráningar á leik og samskiptum barna, til að geta skoðað hvar áhugasvið þeirra liggur og til að skilja betur reynsluheim þeirra.

Hér á eftir verða markmið hvers sviðs sett fram sem og leiðir sem við munum notast við til að ná settum markmiðum.

Læsi og samskipti

Læsi snýst um merkingu orða og samkomulag manna um málnotkun. Í Rjúpnahæð felur læsi í sér hæfni, þekkingu og leikni barna til að lesa í umhverfi sitt og tjá tilfinningar, skoðanir og upplifun sína á fjölbreyttan hátt.

Börn hafa mikla þörf fyrir samskipti við aðra. Þau spyrja spurninga, skiptast á skoðunum og ræða hugmyndir sínar, tilfinningar og líðan. Þau nota ýmsar leiðir til eiga samskipti við aðra og tjá sig. Auk tungumálsins nota þau til dæmis ýmiss konar hljóð, snertingu, leikræna tjáningu, tónlist, myndmál og dans. Í gefandi samskiptum og leik eykst félagsfærni og sjálfsmýnd styrkist. Læsi í víðum skilningi þess orðs er mikilvægur þáttur samskipta.

Markmið:

- Börnin læri samskipti í gegnum leikinn
- Í leikskólanum heyri börnin fjölbreytt og vandað málfar og sjái ritmál notað við margvíslegar aðstæður
- Börnunum kennt að skiptast á skoðunum, hlusta á hvert annað og bera virðingu fyrir hvoru öðru
- Auka málskilning og málnotkun barna með markvissi málörvun
- Bækur og bókasafn sé vel aðgengilegt fyrir börnin
- Að börnin geti lesið í umhverfi sitt og aðstæður
- Samverustundir og sögustundir séu sem fjölbreyttastar fyrir börnin
- Tákn með tali verði tæki fyrir börnin sem þau geta nýtt sér í aðstæðum þar sem þess þarf

Leiðir:

Eru fjölmargar, allt leikskólastarf byggist í raun á því að börnin læri að vera læs á umhverfið sitt ásamt því að hafa samskipti við aðra bæði börn og fullorðna. En leiðirnar eru meðal annars:

- Að börnin hafi aðgang af fjölbreyttum aðstæðum til að tjá skoðanir sínar, tilfinningar og upplifun
- Gefa börnum nóg af tækifærum til að tjá sig og næði
- Fjölbreyttar sögustundir
- Orðaleikir
- Tala mikið við börnin í öllum aðstæðum
- Setja orð á flesta hluti í daglegu starfi leikskólans
- Kennarar skipuleggja umhverfið þannig börnin geti lesið í það bæði með ritmáli og myndum
- Skapa jákvætt leikumhverfi sem ýtir undir tjáskipti milli barnanna
- Að nota tákni með tali þegar við á
- Að börnin fari heim með Bingó bangsa
- Að börnin upplifi Sýna og sjá

Þessi listi mun aldrei vera tæmandi og er endalaust hægt að bæta við hann þar sem læsi og samskipti er eitt af því sem er mest notað í leikskólasamfélaginu.

Samverustund

Samverustundir gegna mikilvægu hlutverki bæði fyrir félags- og málproska barnanna, þar er vettvangur fyrir þau að tjá sig og hlusta á aðra. Í samverustund er sungið upphafslag til að hefja stundina. Stundinni er síðan skipt niður í einingar með söng, upplýsingum, veðurfræðing, tónlistarstundum eða öðru.

Með veðurfræðing læra börnin um árstíðirnar, ýmis hugtök sem tengjast veðrinu og áhrif veðráttu á landslagið. Auk þess læra þau að klæða sig eftir veðri.

Í samverustundum er auk þess farið yfir dagskipulag, farið er yfir hvaða börn eru mætt, afmælissöngurinn sunginn fyrir afmælisbarn dagsins og margt fleira.

Stundum fer Bingó bangsi með börnunum heim. Við ræðum það allt í samverustund, skoðum myndir og lesum í bókinni sem honum fylgir.

Markmið:

- Í samverustund geti börnin setið án þess að trufla hvert annað
- Börnin læri að vera virkir þátttakendur í fjölbreyttum umræðum
- Börnin læri að lesa sjónrænt dagskipulag með aðstoð kennara. Farið er yfir dagskipulagið - talað um það og bent á myndirnar. Það hangir uppi yfir daginn og börnin geta skoðað það hvenær sem þau vilja.
- Börnin læri grunnupplýsingar um sjálf sig sbr. nafn, hvað þau eru gömul, hvenær þau eiga afmæli, nöfn foreldra og systkina
- Börnin geti talað fyrir framan hóp. T.d. í veðurfræðingi.
- Börnin athugi veðrið og læri að klæðast eftir því
- Að börn og kennarar eigi notalega stund saman
- Börnin læri lög, ljóð og þulur
- Börnin læri að nota Tákni með tali í gegnum samræður og söng.

Leiðir:

- Börnin hlusti á hvort annað
- Nota sögusteininn sem tæki til að þjálfva virka hlustun og umræður
- Kennarinn aðstoðar veðurfræðing við að upplýsa börnin um hvernig veðrið er og hvernig þau eigi að klæða sig. Í upphafi samverustundarinnar er eitt barn dregið sem er veðurfræðingur þann daginn. Barnið sem dregið er stendur upp við töfluna og, með hjálp kennara, ræðir um og upplýsir börnin um veðrið og í hvaða föt þarf að fara.
- Kennarinn hefji umræður og komi með fræðslu þegar við á

- Brjóta samverustundina upp í nokkrar einingar, með söng, upplýsingum og samræðum. Það er gert til að forðast áhugaleysi og truflun.

Taka mið af dagsformi barnanna hætta fyrr ef þau hafa ekki áhuga og lengur ef þau hafa mikinn áhuga.

Veðurfræðingur

Veðurfræðingurinn er mikilvægur liður í samverustund. Hann er ein leið til að efla barnið á margan hátt: að æfa sig í að koma fram, kenna börnum að lesa í umhverfið, bera ábyrgð á verkefni, efla málörvun, byggja upp sjálfstæði, sjálfstjórn og sjálfstraust.

Veðurfræðingurinn er líka þáttur í því að kenna börnunum að bera virðingu fyrir þeim sem eru að koma fram.

Sjálffræði, ég sjálf/ur.

- *Sjálfstæði*
- *Sjálfstjórn*
- *Virðing*
- *Ábyrgð*
- *Málörvun*
- *Læsi í umhverfi*
- *Sjónarmið*

Leiðir:

- Veðurfræðingurinn fer fram í samverustund. Í samverustund er dregið um hver er veðurfræðingur að hverju sinni. Veðurfræðingurinn kemur upp að töflu og kynnir sig með orðum og táknum (Ég heiti *nafn* + *tákn barnsins*).
- Með hjálp kennara athugar veðurfræðingurinn hvernig veðrið er. Horft er út um gluggann, athugað hvort ský eða sól sé á himni, hvort það sé úrkoma og hvort trén hreyfist. Í framhaldi er rætt um hvaða útiföt þarf að klæðast.
- Þegar samkomulag um veður og útiföt hefur náðst fær barnið myndir af bæði veðri og fötum og upplýsir barnahópinn, með orðum og táknum hvernig veðrið er og í hvaða föt þau þurfa að fara í út.

- Að lokum fær veðurfræðingurinn lófaklapp og fær að velja sér óskalag.
- Áætlað er að þróa veðurfræðinginn áfram í vetur. Eftir áramót væri hægt að prófa að draga veðurfræðinginn daginn áður. Þá gæti veðurfræðingurinn, ásamt kennara athugað veðrið úti um morguninn - fyrir samverustund. Eða jafnvel skoðað veðrið heima með mömmu og pabba.
- Hlutverk kennara er að aðstoða börnin svo þau geti framkvæmt sitt hlutverk og kenna þeim nýyrði tengd veðurfræði.
- Megináhersla:
 - Sjálfstæði - Æfa sig að koma fram og tala fyrir framan aðra.
 - Vera í hóp - Læra að sitja saman í hring.
 - Sjálfstjórn
 - Virðing - Æfa sig í að hlusta þegar annar talar.
 - Ábyrgð - Barnið finnur viðeigandi myndir af klæðnaði og veðurfari og hengir upp á töflu.
 - Málörvun - Kenna orð og hugtök tengt veðri og fatnaði.
 - Læsi í umhverfi - Börnin lesa í hvenær röðin kemur að þeim og hvernig fót þau eiga að klæðast samkvæmt veðrinu. Læsilegt á töflu.
 - Sjónarmið - Fá þátttöku og sjónarmið veðurfræðingsins á veðurfari og klæðnaði í sambandi við veðrið.

Sögustund

Sögustund er mikilvægur vettvangur fyrir málörvun og að beina sjónum barnsins að fróðlegum hlutum.

Markmið:

- Vekja áhuga barnanna á bókmenntum
- Þjálfva börnin í að sitja í stórum og litlum hópum
- Að börnin læri að hlusta og fylgjast með
- Auka málskilning barnanna með fjölbreyttum hætti

- Börnin læri að umgangast bækur

Leiðir:

- Lesa sögur, þulur og ljóð, lesnar poka- og loðtöflusögu
- Vera með börnin í stærri og minni hópum í sögustund
- Spyrja börnin út úr sögunni sem lesin var fyrir þau. Lögð er áhersla á að hafa sögustundirnar lifandi og að börnin taki virkan þátt allan tímann.
- Kennarar leiðbeini börnunum hvernig þau eigi að fara með bækur.

Hópastarf

Hópastarfið er flæðandi þannig að börnin ráði hvort og hvenær þau taki þátt. Hópastarfið er skipulagt eftir árstíðum, áhugasviði barnanna eða öðru sem tengist lífi barnanna í leikskólanum. Við á Spóahreidri leggjum mikla áherslu á að fylgja og fara eftir áhuga barnanna. Í sumar hafa þau sýnt mikinn áhuga á tröllunum. Sá áhuga spratt út frá tveimur lögum um tröll (*Tröllalagið* og *Hérna koma nokkur risatröll*). Eftir að þeim var kennt að syngja þessi lög tókum við eftir því að þau töluðu mikið um tröll og tröll voru áberandi í leik þeirra. Við fundum tröllabækur og lásum tröllasögur í samverustund og áhuginn var sífelld meiri. Vegna þessa mikla áhuga ákváðum við að hafa tröllapema í vetur, a.m.k. til að byrja með eða þangað til áhuginn byrjar að dvína. Þá ætlum við að vera vakandi fyrir áhuga þeirra á einhverju öðru sem gæti orðið næsta þema.

Markmið:

- Hafa verkefni fjölbreytt og áhugaverð
- Gera hópastarfið spennandi þannig að börnunum langi virkilega að koma í hópastarf
- Auka úthald barnanna við ýmsa hópastarfsvinnu
- Börnin læri að nota skynfærin sín
- Börnin læri að vera í hóp

Leiðir:

- Kennari leggur fram hugmyndir hvort sem þær eru sprottnar frá börnunum eða honum sjálfum. Fylgst er með áhuga barnanna í gegnum daglegt starf, í leik, útiveru, samveru eða sögustund. Áhugi þeirra gæti birst í leik eða í samræðum. Hægt er að komast að áhuga þeirra með því að leggja sig fram við að hlusta á raddir þeirra og fá fram þeirra sjónarmið.
- Árstíðarbundin verkefni
- Fjölbreyttur efniviður

Heilbrigði og vellíðan

Í Rjúpnahæð stuðlum við að heilsueflandi umhverfi þar sem markvisst er hlúð að proska og heilbrigði frá ýmsum hliðum. Áhersla er lögð á daglega hreyfingu og markvisst hreyfiuppeldi sem leggur grunninn að andlegri, líkamlegri og félagslegri velferð til lífstíðar. Við leggjum áherslu á að börnin fái tækifæri til að hreyfa sig frjálst jafnframt því að taka þátt í skipulagðri hreyfingu. En helstu þættir heilbrigðis sem leggja þarf áherslu á eru: jákvæð sjálfsmynd, hreyfing, næring, hvíld, andleg vellíðan, góð samskipti, öryggi, hreinlæti, kynheilbrigði og skilningur á eigin tilfinningum og annarra.

Í Rjúpnahæð viljum við á sama hátt stuðla að heilsusamlegu fæðuvali með fræðslu og góðu framboði á fjölbreyttum mat. Áhersla er lögð á að börnin læri að skammta sér sjálf og þau hvött til að smakka allan mat. Ásamt því að stuðla að uppeldis- og félagslegu gildi máltíða meðal annars með því að gefa nægan tíma til að nærast.

Markmið:

- Að börnunum líði vel í leikskólanum
- Að börnin verða örugg í barnahópnum
- Barnið geti treyst kennaranum og leitað eftir öryggi

Leiðir:

- Að kennari læri að þekkja hvert barn og þarfir þess t.d. með skráningu. Haldin er sérstök skráning utan um virkni barns bæði í hópastarfi og í Lundi. Jafnframt eru gerð hugarkort um ýmislegt sem á sér stað í leikskólanum. Til dæmis voru börnin spurð hvað þeim finnst skemmtilegast að gera í leikskólanum í kringum dag leikskólans.
- Nota sjónrænt dagskipulag. Dagskipulagið er aðgengilegt börnunum allan daginn. Það hangir á töflunni. Með því að sjá hvað framundan er upplifa börnin öryggi.
- Nota tilfinningarspjöld (sem sýnir mismunandi tilfinningar í andliti s.s. leiður, glaður, spenntur...). Tilfinningaspjöld hanga upp á vegg og eru þau mikið notuð í umræðu um líðan og tilfinningar barnanna og annarra.
- Hvetja þau til að nota eigið frumkvæði. Börnin eru ætíð hvött til að nota rödd sína til að tjá líðan, þarfir og tilfinningar sínar.
- Að allir fái tækifæri að tjá eigin upplifun t.d. í samverustund
- Að kennarar hlusti á börnin
- Ágreiningur leystur á sanngjarnan hátt. Börnin eru hvött til að setja sig í spor hvers annars og kennari reynir að fá börnin til að skilja hvernig hinum aðilanum líður. Hann hvetur þau til að nota orðin sín og tala saman. Kennari fer niður í augnhæð barnanna og leggur sig fram við að fá fram allar hliðar málsins svo hægt sé að leysa ágreininginn á sem farsælastan hátt fyrir alla.
- Samtöl kennara við börn eru uppbyggjandi og hvetjandi
- Börnin eru aðstoðuð við að byggja upp innri aga (sjálfstjórn). Kennari hvetur börnin til að nota orðin sín frekar en að lemja, gráta eða öskra. Áhersla er lögð á að hvetja þau til að segja hvernig þeim líður og segja hvert öðru það. Og að það sé í lagi að vera reiður, að það sé í lagi að gráta - að það sé í lagi að sýna tilfinningar sínar.
- Leiðbeina börnunum að byggja upp jákvæða sjálfsmynd með hvatningu, uppbyggilegu, vel orðuðu hrósi og jákvæðri styrkingu.

Útikennsla

Útikennsla gefur börnum tækifæri á því að komast í snertingu við íslenska náttúru sem hefur upp á svo margt að bjóða. Leikskólalóðin og umhverfið í kringum Rjúpnahæð er fjölbreytt og gefur það börnunum tækifæri á því að skapa merkingabæra reynslu með því að upplifa hlutina á sínum forsendum. Að börnin fái fjölbreytt námsumhverfi eykur færni þeirra til þekkingarsköpunar sem stuðlar að betra námi.

Markmið:

- Börnin læra að bera virðingu fyrir umhverfinu
- Börnin fá fjölbreytt námsumhverfi
- Börnin fá að njóta útiveru
- Börnin fá að upplifa nýja hluti á nýjan hátt
- Að börnin fari í fjölbreyttar vettvangsferðir

Leiðir:

- Útikennslan verði sem fjölbreyttust í nánasta umhverfi leikskólans
- Vettvangsferðir

Útivera

Börnin fara út að minnsta kosti einu sinni á dag, ef veður leyfir. Börnin læra smátt og smátt að taka ábyrgð á því hvenær dags þau fara út og með hverjum. Útivera býður upp á góða hreyfingu og er mikilvægur þáttur í leikskólauppeldi. Hún byggist á því að börn geti leikið sér frjálst og fengið útrás fyrir hreyfipörf sína á jákvæðan hátt jafnframt því að vera í snertingu við náttúruna, en einnig er boðið upp á skipulagða leiki, t.d. ýmsa hópleiki.

Markmið:

- Að börnin kynnist öðrum börnum og kennurum leikskólans
- Börnin æfi samhæfingu gróf- og fínhreyfinga í hinum ýmsu leikjum

- Börnin fá að njóta útiveru í íslenskri veðráttu

Leiðir:

- Fara fjölbreyttar vettvangsferðir
- Að börn fá að velja sjálf hvenær þau fara út yfir daginn. Það er gert í samverustund. Hengdar eru upp tvær myndir sem tákna „úti“ og „inni“. Þau koma síðan tvö í einu og setja mynd af sér fyrir neðan annaðhvort. Ef þau velja að vera inni fyrir hádegi fara þau út eftir kaffi.
- Þjóða upp á flæðandi sumarskóla með fjölbreyttum verkefnum

Sjálfbærni og vísindi

Sjálfbærni felur í sér virðingu fyrir umhverfinu, ábyrgð, lýðræðisleg vinnubrögð, heilbrigði og réttlæti. Börn beita ýmsum aðferðum við að kanna og reyna að skilja umhverfi sitt. Þau horfa, hlusta, snerta, bragða, handleika, flokka, bera saman, rannsaka og draga ályktanir. Hlutverk okkar í Rjúpnahæð er að styðja við fróðleiksporsta barna með því að fylgjast með og hlusta eftir því hvað börnin eru að fást við og reyna að átta sig á hvernig þau skilja og hugsa hlutina. Út frá því er þeim kynntur nýr efniviður og hugmyndir, sem vekja þau til umhugsunar um sjálfbærni og sjálfbæra þróun. Jafnframt ber að ýta undir vísindalega hugsun og aðstoða börn við að sjá tengsl, orsök og afleiðingu og styrkja skilning þeirra á hugmyndum og hugtökum. Mikilvægt er að kenna börnum að bera virðingu fyrir umhverfi sínu og náttúru og skapa þeim tækifæri til að upplifa og njóta.

Markmið:

- Börnin læra að bera virðingu fyrir sjálfum sér, öðrum og umhverfinu sínu
- Efniviður sem börnin fá að nota og kynnst sé fjölbreyttur
- Vinna með stærðfræðileg viðfangsefni, t.d. flokkun, form, tölur, stærðir og afstæðuhugtök.

Leiðir:

- Kenna börnunum að ganga vel um eigur sínar og annarra
- Kenna börnunum að ganga frá eftir sig og rétta öðrum hjálparhönd
- Börnin beri ábyrgð á útileiksvæðinu með kennurum, þ.e.a.s að það aðstoði við að halda lóðinni snyrtilegri. Þau eru hvött til að taka a.m.k eitt leikfang og fara með það í skúrinn áður en þau fara inn
- Kenna börnunum að bera virðingu fyrir umhverfinu með því að flokka pappír, matarafganga og annað sorp
- Kenna börnunum að hlusta á aðra og læra að setja sig í spor annarra t.d. í gegnum samræður í samverustund
- Fá tækifæri á vísindastarfi og sulli sem er stór hluti af flæðinu
- Kynnist ræktun kryddjurta og matjurta
- Ræða um og gera tölur, tákni og mynstur sýnilegt

Sköpun og menning

Sköpun er mikilvægur þáttur í námi og þroska barna. Skapandi starf á fyrst og fremst að beinast að ferlinu sjálfu, gleðinni, tjáningunni og náminu sem á sér stað þegar hugmyndir, tilfinningar og ímyndun fá að njóta sín. Umhverfi Rjúpnahæðar á að örva skynjun og styðja við sköpunarkraft barna. Menning er samofin öllu starfi leikskóla og tengist leik barna, lýðræði, skapandi starfi og þjóðmenningu. Gera skal barninu kleift að nálgast viðfangsefni frá mörgum hliðum og á eigin forsendum. Hlutverk okkar felst m.a. í því að velja leiðir sem hvetja til skapandi hugsunar og sjálfstæðra vinnubragða hjá börnunum.

Markmið:

- Börnin fá tækifæri að vera skapandi á fjölbreyttan hátt
- Börnin fá tækifæri til að tjá tilfinningar sínar og hugmyndir gegnum myndsköpun
- Fræða börnin þannig að þau fá að kynnast landi sínu og þjóð

- Að börnin læri góð samskipti, tillitsemi og að deila með öðrum
- Að börnin læri að vinna í hóp að sameiginlegu verkefni og noti lýðræðisleg og sjálfstæð vinnubrögð

Leiðir:

- Kennarar skipuleggja umhverfið þannig að það sé skapandi og bjóði upp á fjölbreyttan og opin efnivið
- Gefa börnunum tækifæri til að tjá sig um verk sín. Ef þau eru í skapandi vinnu eru börnin spurð hvað þau eru að teikna og það e.t.v. skrifað niður. Í kringum öskudaginn hanna þau búningana sína og er þá skráð niður hvað þau segja á meðan þau teikna mynd af því sem þau ætla að vera.
- Vinna með og fræðast um hefðir íslenskrar menningar s.s að hanna öskudagsbúning frá grunni, fræðast um gömlu dagana, íslenska fánann, dag íslenskrar tungu o.fl.
- Lesnar verða sögur frá liðinni tíð og frá mismunandi menningarheimum
- Börnin læri að taka lýðræðislegar ákvarðanir

Tónlist

Tónlistin skiptir miklu máli inni á Spóahreidi, við hlustum mikið á tónlist. Við syngjum mikið með börnunum og tengjum tónlist við margt.

Markmið:

- Kynna fyrir börnunum fjölbreytta tónlist
- Kynna fyrir börnunum mismunandi hljóðfæri
- Auka næmni fyrir hljóðum, hreyfingu og hrynjanda
- Efla sönggleði barnanna

Leiðir:

- Tónlistarstundir
- Söngstundir á hverjum degi, fjölbreytt lagaval
- Læra pulur og hreyfilög

- Nota hljóðfæri (egghrístur, stafir, trommur)
- Búa til hljóðfæri með börnunum
- Vinastund, einu sinni í viku
- Spila fjölbreytta tónlist fyrir börnin

Vináttuverkefni Barnaheilla - Blær

Vináttuverkefni Barnaheilla er forvarnarverkefni gegn einelti fyrir leikskóla og fyrstu bekkji grunnskóla. Efnið heitir á frummálinu *Fri for mobberi* og er þýtt, staðfært, framleitt og gefið út í samstarfi við Red barnet - Save the Children og Mary Fonden í Danmörku. Frá árinu 2014 hefur *Vinátta* staðið leikskólum á Íslandi til boða. Mikil ánægja er með verkefnið þar sem það er notað og rannsóknir í Danmörku leiða í ljós mjög góðan árangur af notkun þess.

Markmið:

- Að börnin læri gildin fjögur um vináttu:
 - Hugrekki
 - Umburðarlyndi
 - Umhyggja
 - Virðing

Leiðir:

- Nota myndaspjöld
- Nýta bókina um Blær
- Vera duglega að nota ýmis verkefni tengd vináttu
- Syngja/hlusta á lög sem fylgja verkefninu
- Skapa umræður um raunveruleg atvik

Lokaorð

Það er spennandi skólaár framundan hjá okkur með fjölbreyttum viðfangsefnum og spennandi verkefnum. Það er okkar meginmarkmið í starfi að börnunum líði vel, finni til öryggis, að þau efli sjálfstraust og fái tækifæri til að hafa áhrif á starfið í leikskólanum. Leikurinn er tæki barnanna til náms og þroska og í vetur munum við leggja mikla áherslu á að stuðla að þróun leiks barnanna. Að okkar mati eru umræður jafnframt mikilvægur hluti af leikskólastarfinu. Þar skapast fullkomið tækifæri til að fræða börnin um hin ýmsu málefni í samfélaginu. Við hlökkum til eiga lýðræðisleg samskipti við börnin og njóta vetrarins með þeim.

Velliðan barnanna er í fyrirrúmi hjá okkur og leggjum við áherslu á að umhverfi barnanna sé rólegt og notalegt svo að gott sé að vinna í því.